

ISTENÉBEN GYÖNYÖRKÖDŐ LÉLEKNEK TÖKÉL-
LETES ÉS VALÓSÁGOS

BÓLDOSÁGA.

Mellyet is
HALOTTI TANÍTÁSBAN ELÉ-ADOTT,
Midőn
NÉHAI TEKINTETES és NEMZETES

F. T. V I S K I
A N N A

Azfyonynak meg-hidegedett Tetemeinek tífzeséges el-
takarittatásának alkalmatóságával, a' Meg-hólttól még Éle-
tében magától válaftott Sz. Irás-béli Hellyből elmélkedett

V E R E S T O I G Y Ö R G Y,

A' Kolo'sv. Réf. Ekkléfiának egyik méltatlan Tanítója,

A' Felső-Töki Reform. Templomban,
MDCCLXIX. Éztend. Januariusiak 15-dik Napján,

Mellynek is annakutánna, Tek. és Nemz.

PÉNTEKI MIHÁLY Úram,

Maga tulajdon költségén való ki-nyomtattatásával, Édes
Annyához való Fiúi Szeretetét 's Tífzeletét
ki-mutatni kívánta.

Kolo'sv. Nyomt. a' PÁLDI ISTVÁN Özvegyénél, 1769. Ézt.

Haáz Rezső Múzeum Tudományos Könyvtára

Székelyudvarhely

07846

'Sólt. IV: 7, 8.

Sokan mondják: Kítsoda mivelheti azt, hogy valaha JOT látsunk? De Te URam mütasd-meg minékünk a Te Ortzád-nak világát: És így nagyobb örömet adék az én fivemben, hogy nem mint mikor az ő buzájok és borok meg-fokafódnak.

'Sólt. CXVIII: 5, 6,

Az én nyomorúságomban segítségül hívám az URat, és nékem meg-felelvén tágas bellyre bellyhezttete engemet az UR. Az UR én velem vagyok, nem félek: hogy árthatna nékem az Ember?

Péld. XVIII: 10.

Erős Torony az URnak Neve, ahoz folyamodik az igaz, és bátorságos léken.

MAGYARÁZATRA FEL-VETT SZÉNT LETZKE.

'SOLT. LXXIII: 25, 26.

*Kitsoda volna nékem Mennyekben Te náladnál több? és Te náladnál egyébben nem gyönyörködöm e' Földön.
El-fogyatkozott az én testem és az én fivem; az én fivemnek mindazáltal köfeklája, és az én örökségem Te vagy óh ISTEN, mind örökké!*

lért hoztatok-fel minket Egyiptomból, hogy meghalnánk e' Pustában? Mert nintsen Kenyér, viz-is nintsen, és a' mi Lelkünk meg-útálta ez alá-való kenyeret. Így állanak vala régentén ama' válogatás' kívánságának miatta sokszor az ISTEN ellen pártot-ütött Izraéliták a' Mó'sesnek: Egy alkalmatofsággal ugyan, midön fintén a' Kananéusokon vett
A 2 gyöze-

győzedelemnek utánna tsak hamar az ő lelkek az útnak
 miatta *meg-keferedett* volna, 4. Mós. XXI. Más alkalmatos-
 sággal pedig, mikor kívánságban esvén, bolondúl az É-
 gyiptomi *ugorkákra, dimyékre, pár-bagymákra, veres-bagymák-
 ra és fak-bagymákra* vízfő-kiváncoznak vala, ugyan 4 Mós.
 XI. Holott ezt az ő nékiek ajándékozott Mannának E-
 ledelét, olytén Angyali Eledelnek tarthatták volna, melly-
 ben az Ember' *Gustussának* 's inyének egész *delectatioja*,
 gyönyörüsége, kívánatofsága fel talátatott; mivelhogy ez, a'
 Mó'sesnek le-irása fzerint, *hasónlatos vala a' Koriándrom mag-
 hoz, fejev finü, és olyan izü, mint a' mézes-pogátsa*, 2 Mós.
 XVI: 21. Olyan igen igaz lévén t. i. a' mit régentén a'
Tertullianus mondott vala: *Semper abundantia contumeliosissi-
 ma in semet ipsa est*; Valamelly dolognak bövsége minden-
 kor valami útálatofságot fokott fzerezni magának az Em-
 bereknél. Tsak hogy, tsuda dolog K.K. még-is tudok én
 egy olyan dólgot ezen a' Világon, a' melly iránt éppen
 ellenkezöt tapasztalunk magunkban: Avagy tsak, bizony

Apparent rari nantes in gurgite vasto,
imitt amott alig talátatnak, a' kik abban meg-tsömörölné-
 nek. Nem egyéb ez, hanem magának ennek a' Világnak
 ugyan hagymázos hideg-leléssel együtt járó fzerelme. Tud-
 nillik, mi ezt a' Világot mindennaponként fzeinkel lát-
 juk, ennek fzerelmének eledelét minden-aponként kostol-
 gatjuk: És igaz ugyan, hogy ollykor az ő Gyönyörüségei-
 nek lopott vizei édeseknek tetzenek a' mi inyünknek;
 mindazáltal felette-igen sokzor Keferüségnek vizével itat
 inkább bennünket: Még-is, nem hogy mi a' Világ' fzerel-
 mének mindennapi eledelét meg-útálnók; hogy söt inkább,
 ha ama' valóságos Mennyei Mannának, az ISTEN' Szerelme'
 Édeségének mindennapi ételére 's italára köteleztetnénk;
 már mindjárt abban mint-egy meg-tsömörölnénk, és mind
 annyikor

annyifor az Izraélitákkal együtt e' Világ' Egyiptomának
büdös pár-hagymáira, 's dinnyéire vízfza-kiváncozván, nem
e' Világ' szerelmének meg-veztegettetett izüi ételéről, ha-
nem inkább az ISTEN' Szerelmének Édességéről panazol-
kodnánk: *Imé! nintsen itt minékünk kedvünk szerént való Ke-
nyeriünk, vizünk-is nintsen, mert a' mi lelkünk meg-útálta ez
alá-való kenyeret.* Sőt majdan oftán e' Világnak szerelmé-
hez mentől jobban ragázkodnak az e' Földre le-görbedett 's
a' Mennyeieknek kívánásától üres lelkek; az ISTEN' Sze-
relmének Édességéről annál-is inkább el-felejtkeznek: Gaz-
dagságot kívánnak inkább magoknak, hogy sem-mint an-
nak a' Mennyei Örökségnek meg-szereszhetését, a' mellyet
Édes IDVEZITÖNKnek tanítása szerint, *sem a' rosda, sem
a' moly meg-nem eméltethetne, és a' lopók ki-nem ásnák, sem el-
nem lopnák,* Mát. VI: 20. Betsületet, mások előtt való *res-
pectust* keresnek inkább magoknak, hogy sem-mint az e-
lőtt az ISTEN előtt való kedvességet, a' ki a' *kevélyeknek
ellenek áll, az alázatosoknak adja pedig a' maga Kegyelmet,*
1. Pé. V: 5. Örömet 's e' Világi mulatságokban minden-
kori *contentumot* keresnek inkább magoknak, hogy sem-
mint a' Lelki-Esméretnek azt a' kívánatos örömet, tsendes-
ségét, a' mellyet fo ha e' Világi keserüéseknek leg-terhe-
sebb *Procellái-is* egézőlen meg-nem zavarhatnának, sőt a'
melly azt tselekedtetné inkább oftán ö vélek, mint *Pál-
lal és Silással,* hogy még mikor *lábaik kalodába vólnának-is
verettetve a' nyomorúságoknak tömlötzében, akkor-is ditsere-
tet énekelnének az ISTENnek,* Tsel. XVI: 24, 25. és azt tse-
lekedtetné ö vélek, mint a' *Sz. Istvánnal,* hogy még a'
halálnak-is közepette *olhyan legyen az ő országok, mint az
ISTEN Angyalának Országja,* Tsel. VI: 15. Bizony egyedül
csak-is az ISTEN' *Sanctuariumában* neveltetett, az ISTEN'
Kegyelmének Édességét valóban meg-kosztolt Embereké lé-
-blvzcl
fen

fen az a' ditsőséges *praerogativa*, hogy ök femnire annyira ne törekednének, mint arra, hogy fíveket egyedül tsak az ö JÉ'SUSoknak adhatnák; és a' mint egy valaki mondotta vala, minthogy az embernek az ö egy kis darab húfotskából álló *fíve*, mint egy *három fegeletü volna*, ezért magokkal azt el-is hitetnék, hogy bizonyoson az Embernek fívét három fegeletün formálta volna kétség-nélkül a' Teremtő ISTEN' Bölts Kezeinek munkája azért-is, hogy ez által azt ama' ditsőséges *Három kemélyü Egy igaz örök ISTENnek* fámára el-petsételje. Egy szóval, nem e' mi Földünknek mindenféle vétkekkel fel-pufosodott fémét dombján, hanem Lelkére nézve éppen az ISTEN' *Sanctuariumában* kelletik múlatozni annak az Embernek, a' ki e' Világnak szerelmében egézflen meg-tsömörölvén, már minden örömet 's gyönyörüségét tsak az egy ISTENben helyeztetni, és még az ö rajta által-ment kísérteteknek legterhefőbb habjai között-is hitét 's reménysegét tsak az egy ISTENben keresni kívánja, azt mondván mint-egy az Ásáffal: *Kitsoda volna nékem Mennyekben Te náladnál több? Te náladnál egyébben nem gyönyörködöm e' Földön: El-fogyatkozzék bátor az én Testem, és Szívem, de az én Szívemnek vigasztága és kö-fiklája Te vagy öb ISTEN mindörökké!* A' mint ez Igéket, a' mint hallátok, mostani elmélkedésemnek fundamentomául, a' Sz. Dávidról neveztetni szokott LXXIII. Sólt. 25. 26 ψ. mindjárt-is fel-olvastam.

A' mellyeknek is már most fel-fejtegetésekben, I. ugyan az Ásáfnak ezen ditsőséges *Confessioját*, a' midön magyaráznám, II pedig, ezen ö ditsőséges Vallás tételének *fundamentum*os okát miben helyeztette, tsak rövideden világotitanám: Oh vajha ezeknek ki-bezélésekre az ISTENi Kegyelem engemet ugyan fel-fegéllene! Tí veletek pedig azt tselekedné, hogy niivel, a' mint egy Tudós Atya a'
Dávid-

Dávidnak (akár már maga a' Dávid, akár más írta legyen azokat), 'Sóltáriról gyakran azt szokta vala mondani: *Davidica non intelligit, qui Davidica non sentit*, az az: Nem érti az az Ember a' 'Sóltárokot, a' ki az azokban bé-foglaltatott dolgokat nem érzi magában és magán nem tapasztalja: Tehát titeket-is mind egyről-egyig már most az ISTENI Szeretetben mint meg-annyi lángozó Serafimokká változtatna! De kezdjünk hozzá a' dologhoz. A' mi tehát az

I. Elsőt illeti Szerelmefim! Meg engedem én azt, és abban soha tsak leg-kifisebbet-is nem kételkedtem, hogy valósággal az ó Testamentomi Sz. Írásoknak azon egyik különös szakasza, a' melly a' Dávidról neveztetni szokott 'Sóltárok' Könyvének hivattatik, nagyobb részeire nézve, méltán a' valóságos Prófétiák közzé számláltathatik: E' kezünk alá ki-fakasztott egész LXXIII-dik 'Sóltárról mind-azáltal egyenesen, hogy meg-valjam, olytán értelemben vagyok, hogy ez éppen tsak azoknak rendiben legyen, a' mellyek kiváltképen a' Kegyeségre és Idveségre tartozó Igazságoknak tanításában foglaltatok: És így ámbár némelly femes Sz. Írást Magyarázoknak azon értelmeket a' maga valóságában helyben hagyjam-is; melly szerint úgy ítélték, mintha itt a' Kegyes Ásáf-Prófétziai Lelkének mezfelfelátó elméjétől indittatván, nézett volna egyenesen azokra a' fomorú napokra, mellyekre ő uránna fok idővel az Izrael' Népe jutott vala; kivált amaz ISTEN' Szövetségés Népe' meg-esküött fene természetü Ellenségének, az *Antiochus Epiphanes'* Siriai Királynak idejében, a' midőn ennek a' kegyetlen Királynak módot nem esmérő baromidühösége Jeru'sálem Városát fegyverre hányá; abból igen kevés, és tsak három napoknak el-folyások alatt fíntén 8000. nyóltzvan ezer Lelkeket ki-puhtira; magokat a' 'Sidókat, a' melly leg-keservefebb vala, az ő tulajdon Vallásoknak

fóknak meg-tagadására kényszergette; és hogy egyéb kegyet-
 lenségeit ne emlitsem, amaz ISTEN' Praesentiajának ditső-
 séges *Theatrumát*, a' Jéru'sálembeli f. Templomot, a' Po-
 gányoknak útálatos Bálványaival meg-fertéztette, a' mint
 ezeket a' Makkabéusok' i Könyvének Írója az V. és VI. r. e-
 léggé le-írta. Bizony kitsoda ne látná? hogy midön ekkor
 az ö *fiúveket tiftán tartott* Izraeliták, egy felöl a' magoké
 nyomorgattatókat, más felöl pedig az ISTEN' meg-es-
 kütt ellenségeinek virágzó állapotjokat el-femlélték: akkor
 őket az Emberi erőtelen indúlatoknak gyarlóságok igen
 könnyen arra indithatták, hogy az ISTEN' hozzájuk gyak-
 ran nyújtott Kegyelmes Igéreteinek bé-tellyefedések felöl
 kételkednének: A' melly lelki háborúikat mind addig ta-
 lám oztán le-fem tsendesíthették, mig nem az ISTEN' Ke-
 gyelmes vigasztalásának érzése belöl fiúveikben hathatóson
 munkálkodván, az ö Hiteknek erős vas-matskáját az IS-
 TEN' Szeretereben egézflen meg-fektethették. Fövebb és
 leg-elsőbb tzelja mindazáltal, Atyámfiai! ugyan tsak, a' mint
 mondám, ez egéz 'Sóltárnak nem egyéb, hanem hogy a-
 amaz igen régi és főknak Lelkeket eleitöl fogva fokképen
 bádjaftott nehéz Kérdést el-igazítsa: *Cur bonis male, et malis
 bene?* Miért hogy a' Jóknak gonofzúl légyen gyakran e' Vi-
 lágon az ö dolgok, a' Gonofzoknak pedig jól és fzerentsé-
 sen légyen többnyire az ö állapotjok? És a' melly Lelket
 háborító Kérdésnek el-igazítása, kivált még az ISTENnek
 leg-belsőbb bé-járó Tselédjeit-is felettébb igen gyötrötte's
 háborította: Nevezetefen pedig 3 Embereket olvasunk fo-
 kak felett a' Sz. Írásban, a' kik ezen ISTENi Gondvifelés-
 ben nem kevésbé meg-botlottanak, 's meg-háborodtak: Sz.
 Jób, az *Első*, a' ki felöl maga az ISTEN' olyan bizony-
 ságot tett, hogy ez *tökélletes, igaz, ISTENi-féltő Ember volna,*
és a' gonofznak útálója, (Jób. I. 8.) még-is a' felöl panaszol-
 kodik

kodik vala: *Mi az oka, hogy a' gonofok jó egészségben élnek, vénséget érnek, ennek-felette jó erővel bírnak? - - Az ő Há- zok békefésés a' félelemtől, és az ISTENnek vefféje nintsen ő rajtok, XXI. R. Második, a' Kegyes, és az ISTEN' San- ctuariumának éppen intimae admiffionis Miniftre, a' Jérémiás Próféta, a' ki ez iránt még az ISTENnel-is perlekedésben ki- vánt indúlni: Igaz vagy URam, ha perlek-is veled. De mindazál- tal ugyan törvénykezem veled: Mi az oka, hogy illyen bódogságos az hitetleneknek útjok, és békefésésben vagynak minányáján az isten- telenek? Próf. Könyve- XXI. R. Harmadik a' ki a' ki-fakaf- tatott Igékben szóló Ásáf, a' ki már ebbéli tsudálkozásának miatta így kezdi-el szavait mindjárt ezen 'Sóltárnak kezde- tin: Bizony jó az ISTEN - - de a' mi én veám néz, meg-ha- nyatlottak az én lábaim, kitsiny hijja, hogy az én lábaim el- nem ifamodának, mikor a' gonofoknak jó fereftséjeket látнам, - - Bizony hijjában tartottam tiftán az én fivemet, hijjában mostam ártatlanságban az én kezeimet, mert mindennap nyo- morgattatom, és minden reggel oftoroztatom. Mind addig, míg nem végtére ezek a' Sz. Emberek, mind a' Sz. Jób, mind a' Jérémiás Próféta, mind pedig a' kegyes Ásáf, fok tu- fakodáfok, és ISTENnel való disputatiojok után, az ISTEN' fentséges erős helyében bellyebb lépven, meg-tanúlták, hogy ezeknek minden réfek tsak ez Életben légyen ('Sólt, XVII) a' Hitleneknek pedig minden bódogságok, 's fereftsés állapot- jok tsak tsupán e' Világi Élethez mérsékeltettek, tsak tsu- pán ennek a' házontalan Világi Eletnek igen keskeny há- tárai közzé fúorittattak: Holott hízem, nem lehet semmi állandó öröm ezen a' Világon az egy ISTENben való ö- römen kívül, és minden ditsekedése Embernek házontalan lézen az egy ISTENben 's az egy ISTENnel való ditse- kedésen kívül; mellyet is immár közelebbről a' Kegyes Á- sáf illyetén főkkal ád előnkben: *Kitsoda volna nekem az E- gekben Te náladnál több? Te náladnál egyébben nem gyönyör- ködöm**

ködöm e' Földön: El-fogyatkozzék bátor az én Testem és fivém 'sat.

Elsőben-is tehát azt mondja: *Kitsoda volna nékem Mennyeekben Te náladnál több? avagy, hogy az Éredeti Nyelvben lévő Éónak erejét világosabban ki-fejezzem: Kitsoda volna nékem Mennyeekben, a' kit Te veled együtt kedvelenék? A' mellyel-is jelenteni rövideden azt akarta, hogy ő minekutánna az ISTENi Bölts Gondvifelésnek útát, mind a' hitetleneknek fzerentséjekben, mind pedig az híveknek fzerentsétlenségeiben voltaképen el-tzirkálta volna; úgy találta, hogy mind ezeket az ISTEN ebben az Életben igen böltsen oztogatja: amazokat ugyan t. i. az hitetleneket fokzör fzerentsével látogatja, hogy így, minekutánna az ISTENnek illy fok rendbéli áldásfaival vízfia élnének, jövendőben oztán az ISTEN' Itelő fzikének előtte annál magok' menthetetlenebbekké lehetnének: ezekre pedig t. i. az hívekre fokzör a' nyomorúságokat reájok botsátja, hogy ezek által az ő ISTENben vetett Hitekben 's Reménységekben annál jobban meg-próbáltatnának: Azért ő-is már magát állhatatos lélekkel arra *reszolválta*, hogy ámbár *mindennap nyomorgattatnék 's minden reggel ostoroztatnék-is*, mind ennyifér-is mindazáltal minden ő gyönyörüségét 's böldságát csak az egy ISTENnek fzeretetében keresné, és fel-is találná: Annyira pedig, hogy ezen kívül a' maga Lelkének tsendefségét és békeséggel folyó örömét még a' fényes Egekben-is fel-nem lelhetné. Mert úgy vagyon ugyan, hogy a' fejünk feltt kárpit módjára ki-terjesztetett Egeknek Lakosai, *rék ferint* a' Sz. Angyalok légyenek azok; a' kiket az ISTEN ollyatén fozgáló lelkekké tett, a' kik az ötet félök környül *fűntelen tábort járnának*, 'Sólt. XXXIV: 8. *rék ferint* pedig, a' már egyfzer meg-böldögült Szentek azok, a' kik mikor ez Életet a' jobb Élettel fel-tserélték, ugyan*

ugyanakkor a' *Ditsőségekben* ISTENTől *bé-fogadtattak*, 'Sid. II. 10. És ugyan ezért távol-is légyen, hogy mi az Egeknek ezen Nemes Lakosairól *irreverenter* tiszteletlenül szóljunk; sőt ezeknek barátságos és merő azon atyafiságos társalkodásokat annyira-is kívánjuk, hogy lelkeinknek ugyan tellyes repeső örömeivel kívánkoznánk mentől hamarább azokkal a' Bóldog Lelkekkel leendő társalkodásunkhoz hozzá kezdeni, a' kik ezerkér való ezerezen udvarlanak ISTENnek, és tiz-ezerkér való száz ezerezen állanak az ő Királyi Székének előtté (Dán. VII: 10): Azokkal a' Sion' Hegyén álló Bárányt követő 144. ezer Szüzekkel együtt vigadni, a' kik árron vétettek-meg a' Földről, a' kik követik a' Bárányt valahová menénd, és a' kik ISTENnek és a' Báránynak 'sengéi (Jel. XIV 1-4): Azokkal a' szolgáló meg-ditsüölt Lelkekkel együtt szolgálni, a' kiknek engedtetett az, hogy ők látsák fiúntelen az ISTENnek Ortzáját, és a' kiknek homlokokon az ISTENnek Neve fel-irattatva légyen (Jel. XXII: 3. 4): Azokkal a' Bóldog Lelkekkel együtt örvendeni, a' kiknek már szabadság engedtetett az Életnek fáján, és a' kapukon abban a' ditsőséges Városban (Jel. XXII: 14.) bé-fogadtattak, a' mellynek kapui tizenkét drága kövekből építettek, és a' mellynek Temploma maga a' Mindenható UR ISTEN, és a' Bárány (Jel. XXI: 21. 22.): Azokkal az ISTEN Templomában szolgáló Lelkekkel egy társaságban lenni, a' kik nem éheznek már többé, nem fompjúboznak többé, vagy valami egyéb hévség nem árt nékiek: Mert a' Bárány, a' ki vagyon a' fék közepiben, a' legelteti őket, a' vizeknek élő forrásra viszi őket, és az ő feneikről minden könnyűllatást el-is töröltött (Jel. VI: 15-17.): Azokkal a' négy lelkes állatokkal, és a' huszon-négy Vénekkel együtt vigadozni, a' kiknek már mindeniknek kezében vagyon az ISTENnek hegedűje, és azok az arany Pobárok, mellyek jó illatokkal, és a' Szenteknek

imádságokkal meg-telleyesedtek (Jel. V: 8). Kiváncoznánk bizony lelkeinknek telleyes repeső örömeivel mentől hamarább azokkal a' Mennyei Bóldogságban örvendező Lelkekkel egy ugyan azon Szent mulatságot közelebbről-is tartani, a' kiknek már valósággal az *ő Napok nem mégyen többé alá, és az ő Hóladok nem fogyatkozik-el, mert az UR ő nékiek örökké-való világozságok, és az ő keferüségek' napjának vége szakad* (É'sa. LX: 20). De ugyan tsak mikor mi egyfzer a' Léleknek azt a' gyönyörüségét és vígafztalását, mellyet az Angyaloknak és a' Bóldog Lelkeknek esmeretségekből vézen, egyben vetjük azzal a' Bóldogsággal és egézf meg-nyúgoválsal telleyes örömmel, mellyet vézen a' Lélek a' maga ISTENének Esmeretségéből és Barátságából: Bizony ezt az ISTEN' Utaihoz fokott Ember minden egyéb képzelt örömeinek *praeferalja*, és minthogy külömben-is a' Jób Pátriárkától úgy tanulta, hogy az ISTEN még az *ő Szenteire-is tökéletes állhatatofságot nem bízott, és az Egek-is nem tökéletes tifták az ő femeinek elötte*, XV: 8. 15. 17. ezért ezekben a' maga Lelkének valóságos örömét fel-fem találja. Az honnan a' kegyes Ásáf-is, minekutánna ekképen az Eget mint-egy bé-kerülvén, annak Lakofsaiban a' maga lelkének egézf örömét 'snyúgoda'mát fel-nem találta volna, alá-fáll mint-egy az Egekből a' Földre, és arról-is illyetén ditsöfséges *confessiot*, Vallást tézen

Másodszor: Te nálladnál egyébben nem gyönyörködöm e' Földön-is, E' vala t. i. Szerelmefim! eleitől fogva fokott útja, amaz irigység' Lelkének (a' ki mindenkor fájós fekkel nézi az Emberben az ISTENnek fzerelmét), az Ördögnek, hogy vagy az Embert e' Világnak rendeletlen fzerelme által az ISTENTől egézf len el-fakafza: vagy ha azt meg-nem tselekedheti, avagy-tsak a' bünös Embert e' Világ.

Világnak fzerelmével úgy el-tsábítsa, hogy a' maga fí-
vét a' KRITTUS és a' Béliál (2 Kor. VI: 15.) között
óztán két felé oltza; és a' mint ama' régi gyülevéz Sa-
maritánufokról íratik, hogy *jöllehet tisztelik vala az URat,*
de mindazáltal az ő Isteneiknek-is fólgnak vala (2 Kir.
XVII: 33.), úgy ő-is fzerethetné ugyan az ISTENT, de a'
mellett a' Világnak-is fólgnátot tehetne; 's ugyan ezért
ő néki füleiben mint-egy ama' Salamon Király előtt per-
lekedő gonof Afzonnnyal együtt ottan-ottan azt sugalja:
Vágd ketté azt a' te Szívedet, hogy se egéflen enyim, se
pedig egéflen az ISTENÉ se légyen, 1 Kir. III réf: De
melly igen távól vala mind ezektől a' Kegyes Ásáf, eb-
béli ditsőséges *Confess'ojában* maga felöl eléggé ki-mútatta:
a' mellyben egyfzersmind fel-is tette, hogy valamellyek
e' földön talátnak, mind azok váltózkodáság alá rekef-
tettek, azért valóságos örömet, 's tökéletes nyúgodal-
mat a' jó lelkü Embernek nem-is fzerethetnek. És bi-
zony; ha már most egy kevésé hallgató füleiteket énné-
kem adhatnátok, úgy ítélem, elég hathatófon zörgethet-
nék én akkor a' ti Lelketek' Esméretének ajtaján, mikor
e' Világnak mind azokat a' Javit fzemeitek' eleibe ter-
jeszteném, a' mellyek fokzor fíveteket olyanigen ma-
gokhoz tsattolják, és a' mellyeknek fzerelmétől fel-hevit-
tetvén olyanigen kellete felett e' Világhoz ragafzkodtok:
Vallyon mind ezek között, mellyeket a' Sz. János Apos-
tólnak tanítása fzerint, 1 Lev. II. réf. kiváltképen ama' 3.
nevezetes FőHadi *Generálisok* foktanak *commendérozni,* u.
ni. a' *Testnek kívánsága,* a' *Szemnek Bújázkodása,* és az *É-
letnek Kevélyége:* Mit találhatnátok valamit olyant, a'
mellyből magatoknak valóságos örömet fzerethetnétek, a'
mellyben olly állhatatos kedvel meg-nyúgodhatnátok,
hogy a' mit régentén a' Sz. Péter, a' KRISTUS' fíne

Dirtsőséges El-változtatásának alkalmatosságával mondott vala (Mát. XVII: réf.), ti-is már mint-egy azt mondhatnátok: „Bizony jó minékünk itten lakozni, tsináljunk azért 3. bajlékokat, mellyek között Egyikben a' Testnek Kivánságát; Másodikban a' Szemnek Bújalkodását, Harmadikban pedig az Életnek Kevélységét gyakoroljuk, Mert ha ugyan még tovább-is Bóldogságotok e' Világban, 's ennek Javaiban keresni kívánjátok: Tudjátok-é, mitsoda különös *requisitum*oknak kellek abban fel-találtatni, a' ki másnak igaz örömet, tökéletes nyúgodalmat, és valóságos bóldogságot adhatna? 1. valósággal meg-kívántatnék, hogy ez mindenkor elégséges légyen a' mi Bóldogságunknak meg-adására. 2. hogy ez a' maga természetében mindenkor állhatatos 's változhatatlan légyen. 3. hogy ez maga-is olyan valóságos Jó, olyan valóságos Bóldogság légyen, a' mellyet soha senki mi tőlünk el-ne vehessen, és a' mellytől minket soha senki meg-ne foszthasson. 4. hogy ennek mindenkor ereje légyen arra, hogy minket akármelly állapotunkban vígasztaljon, és e' világi Élet'féle vízontagságinak tsendesén, sőt örömmel való el-vifélésekre meg-erősítsen. és 5. hogy ez mindenkor alkalmas légyen a' mi Lelkünk Esmérete' tsendeségének 's békeféségének meg-ferezésére. Már pedig, induljatok-el már most ha tetfiz e' Világnak tágas piatzán, és akár magát ezt a' titeket tsalárd fzerelmének ölében kedvetekre nyúgotó *Délilát*, akár ennek fok-féle javait tzirkáljátok-el; de ezeket a' meg-említett előre meg-kívántató minémüségeket soha ö benne fel-nem lelhetitek; az egy ISTENben pedig mindenkor tökéletesen tsalhatatlanúl fel-találhatjátok. Mert

1-ben-is. Ez ollyatén leg-főbb Jó, a' ki akármikor elégséges légyen a' mi Bóldogságunknak meg-adására. Elégséges pedig azért,

azért, mert vagyon Ő néki, mind ISTENI végzetetlen *Böltsefsége*, a' mellyel, miben áljon a' mi valóságos Böldogságunk, eleve által-látja; mind ISTENI végzetetlen *Hatalma*, hogy a' mi valóságos Böldogságunkat meg-ferezze, 's meg-adja minékünk. Vagyon, a' mint mondam, ISTENI végzetetlen *Böltsefsége*, a' melly által jól tudja, mellyek légyenek azok, mellyek a' mi Böldogságunkat meg-adhatják minékünk: *tudja*, miképen kellefsék e' Világi dolgokat igazgatni, hogy azok valaniképen a' mi Böldogságunkban nagy akadályunkra ne légyenek minékünk: *tudja*, mellyek légyenek azok az eszközök, a' mellyek enuek a' Böldogságnak el-érésére egyenesen vezethetnek bennünket: *tudja*, a' mi fíveinknek leg-belsőbb titkos kívánságait-is, és azok vallyon a' mi jónkra tzelőzzanak-é, avagy nem? eleve által-látja: *tudja*, mind azokat a' gonofzokat, 's vezedelmeket, mellyek ezen mi Böldogságunkkal való élésben hajó-töréssel fenyegetnek bennünket: és ezért vagy azokat el-fordítja mi-rólunk, vagy ha azoknak ollykor tárgyúl ki-tézen-is bennünket, erőt ad mindazáltal minékünk azoknak el-vifelésekre, vagy sokszor *a' kisértettel egyetemben utat nyit minékünk a' szabadulásra* (1 Kór. X: 13): vagy pedig tsudálatoson azt tselekezi azokkal, hogy még a' leg-nagyobb nyomorúságok-is *javunkra foglálnának* minékünk (Róm. VIII: 28.). Ellenben pedig már arról a' mi Lelkünk' Esmérete tehet tanú bizonytságot mi előttünk, hogy a' mi Emberi Elménk a' valóságos Böldogságnak fel-találásában melly igen véges és hijjános légyen: Bizony sokszor némellyek ez vagy amaz különös fámú Gazdagságot: némellyek ez vagy amaz különös Tisztetséget 's Méltóságot: némellyek ez vagy amaz ö tölök régen meg-ferezett-tett Személlyekkel lehető öfve- keléseket: némellyek ez vagy amaz képzelt terentséjeknek fel-találhatókat:

táfokat: némelyek ez vagy amaz ő tőlök régen várt örömöknek elérhetőket kívánják magoknak; és előre úgy képzelik magoknak, hogy ha azokat egyfőz megnyerhetnék, már akkor valóságos bódogok lehetnének: Holott majdan minekutánna egyfőz ezekre fűert tehetek, főkőz ha az ő Lelkek' Esméretekben bűzfálhatnál, vagy ha őket egy kevésbé közelebről bizodalmasan a' magok Bóldogságokról megkérdehetéd: Oh! nem volnának már elégségek előtted azoknak a' titkos keferüségnek kibefűzéllesekre; a' mellyek, mind annyifőz-is, mikor külsőképen bódogoknak láttatnak lenni, belől az ő fűiveket titkon epefűtik ő nékik: Nem győznék eléggé abbéli keferüves panafűzaikat a' te bizott Barátságodnak kebelében kiönteni, hogy ők minden reménységeikben melly igen megtsalatkoztak légyen! a' midőn azok az ő képzelt fűerentséjek, a' mellyekben egűfű örömekeket gondolják vala lenni magoknak; inkább az ő fűiveket epefűtő keferüségké változtanak légyen, és az ő elébbeni képzelt örömök helyett inkább *el-fűaradtanak* már *főbűfűkodásai*ban, és keferüves *köny-bullatásai*kkal *űfűtatják* minden *űfűj*el nyofűolyájokat ('Sólt. VI: 7).

De nem tsak Bóltűfűsűge vagyon, a' mint fel-tűvém, ennek a' *Leg-fűbb Fűonak*, az ISTENnek, a' mi Bóldogságunknak fel-talalására, hanem *Hatalma*-is vagyon annak megfűerzűsűre, meg-adására: a' mikor mi ellenben ha talám ollykor tudhűfűsűk-is azt, mi légyen az, a' mi minket valósággal Bóldogokká tehetne, annak mindazűtal megfűerzűsűre már alkalmatlanok vagyunk: Az ISTEN elűtt pedig *mindenek leűetsűge*sek (Márk. X: 27.) és nintsen femmi, a' mi ötet ebbéli Hatalmában meg-akadűlyoztathatná: Ugy hogy e' fűerint bátran *ajánlbatjuk* mi akár-mikor *leűkeinket* az ő Kezűben (1 Pét. IV: 19.) tudván, hogy

Hatalmas.

Hatalmas Ő, hogy meg-tartsa a' mi ő nála le-tett drága Kin-
tsiinket ama' Napra (2 Tim. I. 12), és Ő légyen az, a'
ki meg-adhatja minékünk a' mi Jónkat, meg-fabadithat
pedig bennünket minden Gonosztól, mert Ő töle vagyon
egyedül a' Gazdagság, és a' Ditsőség, Ő uralkodik mindene-
ken: Kezében vagyon mind az erősség, mind a' birodalom;
Kezében vagyon mindenek' fel-magasztaltatása, és meg-erőssítte-
tése: Krón. XXIX: 12. De

2. Kor, Olyan leg-főbb Jő az ISTEN, a' ki a' maga Ter-
mészetében állhatatos és változhatatlan. Mert külömben a-
kár melly nagy légyen az ő Bőltsefége, Jósága és Hatal-
ma; de ha valamiképen változás alá volna rekeztetve,
úgy valóságos és állhatatos Bőldogságunkat soha sem re-
mélhernők Ő töle: Jól vagyon mindazáltal Szerelme-
sim! hogy a' Sz. Jakab Apostol már arról tökéletesen as-
securált bennünket, hogy ez a' mi Leg-főbb Jónk, az IS-
TEN; olytén Világosságoknak Atyja, olytén minden Jő-
nak és tökéletes Ajándéknak Kút-feje légyen, a' kinél nin-
tsen semmi változás, és a' kibez még a' változának
csak leg-kisebb árnyéka-is nem járulhat, Köz. Lev. I. 17. 5.
Ellenben pedig e' Világnak mind azok a' Javai, a' mel-
lyekhez annyira ragatzkodtok, változandók, és a' páranál
hamarább el-múlándók, és így valóságos Bőldogságot nem
adhatnak tinéktek. Mert hízem mindnyájan, a' kik e'
fzomorú alkalmatosságra ide gyülekeztetek, Okofsággal
fel-ruhátzatott Emberek vagytok, és ezért avagy csak má-
fóknak Példájokból meg-tanúlhattátok: Melly sok Dávi-
dok, ISTENnek fíve fzerint való Emberei vagynak, és a-
zért még-is gyakorta csak a' könyhúllatás ő nékiek kenyerek
éjjel és nappal, a' nyomorúságnak egyik mélysege a' másikat
követi, és az ISTEN' tsatornájának favokra minden ő áradá-
sai és habjai által-mennek ő rajtok ('Sólt. XLII: 4, 8.)!

C

Melly

Melly fok igaz, ISTENT-félő, jámbor, tökéletes *Jólok* vagynak, a' kiket ha egy elsőben óllyatén boldogúl tartson-is az ISTEN, hogy az ő Szóvétnekek fejeik felett fénylenének, az ISTENnek társasága lakoznék az ő bajlékaikban, az ő gyermekei környülek állanának, az ő utaiat vajjal mofogatnák, és a' köfikla-is ki-öntené nékik az olajt, mint a' patakot (Jób. XXIX: 26): Majdan mindazáltal fokfor még-is mint-egy el-rejti az ISTEN ő tőlök a' maga Orzáját (Jób. XIII: 24), és a' keferüségnek ollyatén töméntelen seregeit rendel-ki ő ellenek, hogy az ő előbbeni hegedűjök srásra változzék, és az ő orgonájok a' jaggatóknak kávára (Jób. XXX: 31)! Melly fok *Ábrabámok*, ISTENnek belső titkos Barátjai vagynak, a' kik egy ideig tsendefen nyúgoznak nyofolyájokban, örömmel töltik a' magok Napjaikat, mikor látják, hogy az ISTEN őket kedvek fzerint való Feleséggel fzerette, és már attól Fiakat-is adott ő nékik; a' kik ő nékik oztán örököfisi lennének, a' kikben az ő Nevek hóltok után-is fenn-maradna: Azomban mindazáltal hirtelen kéntelenítettnek ollyatén Lelket háborító Parantsolatot hallgatni, hogy az ő egyetlen-egyeket, a' kit az ő Lelkek leg-jóbban kedvellene, *áldoznák-még* (1 Mó's. XXII: 8.)! Melly fok ISTENT fzerető *I'sákok* vagynak, a' kik az ő Kedves *Ráchelekért* 14 éftendőig való fzőlgálatjokat sem fájnállanák, és azok-is a' fzeretnek miatta keveseknek tetfenének ő nékik: Majdan mindazáltal még-is a' mikor ingyen sem vélnék, a' magok kedves *Ráchelektől* a' fzomorú fenkinek nem kedvező Halál által meg-fofztatnak (1 Mó's. XXIX. XXXV. 8.)! Ollyan igen igaz lévén az, a' mit a' Deák Poéta mondott vala:

Gaudia principium sunt nostri saepe doloris,

Az az: Az Embernek öröme gyakran az azután ő reája követ-

következendő nyomorúságinak elől-járó postája fokott lenni. Söt

3-*kor*, *Ollyan Leg-főbb Jó az ISTEN, a' kit mikor egy-
fer magunknak meg-keresztetünk, amakutánna senki ostan et-
től a' Leg-főbb Jótól el-nem fakakthat minket. Az az: a'
mint a' Sz. Pál mondja vala: Sem korongató keserűség, sem
Éhség, sem Fegyver, sem Meztelenség, - - sem Élet, sem Ha-
lál, sem Felen-valók, sem Következendők el nem fakakthatnak
tőle bennünket Róm. VIII: 35-38. Éppen tsak a' mi
büneink lévén azok, a' mellyek külömbseget tehetnek mi kö-
zöttünk, és a' mi ISTENünk között, a' mint mondja vala
az É'saiás Próféta, LIX. R. 2. ψ. Egyéb-aránt meg-eshe-
tik, hogy kevés vagyonainkból másoknak erőszakos tsalárd-
ságok által ki-pufztittathatunk; de azt a' Mennyei Öröksé-
get senki már el-nem veheti mi tőlünk, a' melly a' Sz.
Péternek szava szerint, el-nem veszhet, meg-nem motskoltatha-
tik, meg-sem hervadhat, hanem Mennyekben a' mi számunkra
mind örökké meg-tartatik 1 Pét. I: 14. Meg-eshetik,
hogy kedves Barátinknak, Jó-akaróinknak, szerelmes Há-
zas-társunknak barátságos társaságoktól meg-foztathatunk:
de már ezzel a' Leg-főbb Jóval, az ISTENnel való társal-
kodásunktól senki meg-nem fozthat bennünket. Meg-es-
hetik, hogy kedves Hazánkból, füületéfunek Földéből
a' Mő'sessel együtt ki-üzettethetünk; de már ama' Men-
nyei Hazánkban ha egyfer bé-fogadtatunk, az onnan való
ki-kergetéstől semmit-is tellyeséggel nem félhetünk. Meg-
eshetik, hogy ettől a' Világi Élettől, a' mellyben remény-
ségünket annyira helyheztetjük, mint külömben-is egy
hirtelen el-hanyatló árnyéktól ('Sólt. CII: 12.), egy ISTEN^Ű
felének fúvallására mindjárt el-fáradható fú-száltól (É'sa. XL.
7.), egy kevés ideig tetfő, azután hirtelen el-enyékető pá-
rától (Jak. IV: 14.) reménységünk felett meg-foztatha-*

tunk; de már attól a' Mennyei Élettől soha el-nem szakíthatunk, a' mellynek Nagyságát 's Méltóságát ama' Mennyei *Mathematicus*, a' Sz. Pál abban helyeztette, hogy azokhoz hasonlót sem annak-előtte nem látott, fül nem hallott, és az Embernek gondolatjában bé-sem mehettek, 1. Kór. II: 9. Az honnan tehát

4-ker, abban-is immár semmit nem kételkedhetünk, hogy egy olytatén Leg-főbb Jó legyen az ISTEN, a' ki minket akármelly állapotunkban vigasztalhat, és e' Világi Élet sok-féle vizsgatagságinak tsendesen, sőt egész örömmel való elviselésre meg-erősíthet. T. i. mert azok a' nyomorúságok, mellyek ottan-ottan ez Életben érdekelnek bennünket, a' mi Testünket ugyan meg-sérthetik minékünk; de már mikor az ISTENi Kegyelem öriz minket, Lelkünkön semmi vézedelmes sebet nem ejthetnek: És mikor talám olykor mint-egy az ISTEN' Látogatásinak mélységese tengerére láttatunk-is le-fállíttatni, akkor-is ez az ISTENi Kegyelem azt tselekedheti mi velünk, hogy mi békefésztésűréssel bírjuk a' mi Lelkeinket Luk. XXI: 19. mikor magának a' Mindenható ISTEN' Itéletinek nyomorgató Seregi mint-egy körülöttünk táborát járnak (Jób. XIX: 12): akkor-is ez a' mi Leg-főbb Jónk, az ISTEN, bé-tölthet bennünket minden örömmel és békefésztéssel hitnek általa, Róm. XV: 13. mikor üldöztetünk, kergettetünk, nyomorgattatunk, akkor-is mint-egy fésztéink eleibe állíthatja minékünk azt a' Mennyei Ditsőséget, a' mellyhez ingyen sem hasonlítandók azok a' nyomorúságok, a' mellyeket ebben az Életben olykor szenvedünk, Róm. VIII: 18. De engedjétek-meg, hogy itt közelebből-is a' ti Lelketek-Esméretét meg-fóltsam: Nintsen úgy ítélem, egy-is mi közzülünk, a' ki soha semmi nyomorúságot nem szenvedhetne; a' kit soha semmi vézedelmek elől nem vehetnének, a' kit soha sem egy, sem

fem más féle nyavalyák ne ostromolhatnának. Már ilyen állapotunkban Édes Atyámfiai! mit tselekefzünk? Magunktól bizony nem lehetünk alkalmasok arra, hogy a' mi meg-keferedett fíveinkben a' vígáztalásnak még tsak legkisebb tseppetskéjét-is töltsük; magunktól nem lehetünk alkalmasok arra, hogy a' mi ez vagy amaz nyomorúságok, ez vagy amaz nyavalyáknak fájdalmaik között *el-eszett Lelkeinket* vagy tsak valamennyire is *fel-emelhesük* (Jób. IV: 4); hanemha ez a' mi *Leg-főbb Fonk*, az ISTEN léfzen mind annyifor ollyatén Menedék-hellyünk, az hová bátran-is *el-rejthetjük akármikor magunkat a' veszély ellen* (É'sa. IV. 5): Tsak hogy, ezt úgy, a' mint ISTENT *ferető tífza fivü* Emberekhez illik, akképen tselekedjük; mert különben azt magatok jól tudjátok, hogy még a' leg-nagyobb hitetleneknek-is az a' fokások, hogy ha ollykor igen terhes nyomorúságok közzé vettettetnek, és már minden egyéb vígáztalásaikból ki-fogynak: akkor ök-is oztán az ISTENről meg-emlékeznek, és az ISTENnek Segedelmében bizakodnak: De hijjában, mert a' kik akkor, mikor e' Világon jól volt dolgok, az ISTENről meg-nem emlékeztek, a' kik annakelőtte *femeket a' Memyeiekre* még-tsak fel-emelni sem kívánták: Söt, mint ama' nevezetes Spanyol Fő Hadi-Vezér, az *Albanus*; a' ki egykor Német Országon hadakozván, midön a' Hartz után bezéllenék ö nékie, hogy az ütközetnek idején *két Napok* latattanak volna az Égen, arra vízfza azt felelte: *Adeo eram occupatus in Terris, ut Caelos non observaverim*; Olly igen foglalatos voltam a' Földön, hogy az Égeket nem szemlélhettem: Ugy ezek-is olly igen foglalatosok a' Földiekben, hogy az ISTENen kívül tsak az egy Földiekben is *gyönyörködik az ö fívek*: Ezek, mondom, nyomorúságaik között-is oztán hijjában folyamodnak az ISTENhez: kívált

hogy ezt is csak akkor tselekezük, mikor minden egyéb földi vigasztalásokból ki-fogytanak, nem hogy mikor a' nyavalya rajtuk vagyon, idején meg-keresnék Ötet, (Hós. V. 15): híjjában kiáltoznak öztán akkor ehez a' Mennyei Királyhoz a' Grátziáért; mert minden ekkori Instantziájokra csak a' léfzen a' Mennyei Udvartól vizfza a' Resolutio, a' Válasz, a' melly az Ésaiás Profétánál fel-jegyeztetett: Ez a' Nép értelem nélkül való nép, amakkokáért a' sem könyörül rajta, a' ki ötet tsinálta, és a' ki formálta, semmit nem kedvez néki, Prof. Könyv- XXVII: réz. 11. §. De

5. feje és utóljára, Egy ollyatén Leg-főbb Jó léfzen még az ISTEN, a' ki mindenkor elégséges a' mi Lelki-Esméretünk' tsendességének 's békeiségének meg-adására. És ez el-hidjétek Szerelmesim! olyan különös meg-esmértető Jele immár a' Leg-főbb Fónak, hogy ha ez egyen kívül minden egyéb eddig elő-zámlált minémüségek valakiben fel-találtatnának-is: De ez egynek híjjánofságával, hogy ha t. i. nem alkalmas arra, hogy az Ember Lelki-Esméretének tsendességét 's békeiségét mindenkor meg-adhassa, már ez egyért mindjárt a' Leg-főbb Fónak Catalogussából nevé ki-törölhetjük, a' Leg-főbb Fók között mindjárt ki-rekefzthetjük. De vallyon már ennek az ISTENben lehető fel-találtatása felöl miért kételkedjünk? A' ki maga-is olyan Leg-főbb Jó, olyan véghetetlen Fóság, a' ki minden Embereket akar idvezíteni és az Igazságnak Esméretére vezérteni, 1 Tim. II: 4. a' kinek nintsen semmi gyönyörüsége a' bünösnek halálában, hanem inkább, hogy a' bünös Ember meg-térne és élne, Ézék. XXXIII: 11. a' ki, még mikor büneinkel megbántjuk-is ötet, békeiségesen vár minket, nem akarván hogy valakik el-vefzzenek, hanem hogy mindnyájan meg-térésre igyekezzenek, 2 Pét. III: 9. a' ki a' mi büneinknek érzése miatt nyugbatatlankodó Lelkeinket mindennap-is hívogatja a' maga Szere-

Szeretetének ölében, hogy ottan nyugodalmat 's tökéletes tsendeséget találjanak magoknak, Mát. XI: 28. És így miért ne lehetne tehát akármikor tsendes a' mi Lelkünk, ha egyszer ezt a' *Leg-főbb Jót* fíveinkben örökség szerint bírjuk, a' kinek mind Akaratja, mind Hatalma vagy on arra, (csak mi-is a' Kegyes Á'sáffal együtt az ISTENI tzerető *tízta fívü Izraélitáknak* seregekben fámláltasunk) hogy a' valóságos Bóldogságot, a' tsendes Lelki-Esméretet meg-adja minékünk? Miért néznök irigy szemekkel tehát még-is a' Gonofzoknak, 's az ISTENI Félelmet fívekből már egészlen ki-rekefztett Hitetleneknek olykor Világi Szerentséjeket 's Bóldogságokat; ha akkor-is, mikor külsöképen a' jó Szerentsében 's Bóldogságban torkig ülnek, mind azáltal belől az ő fíveikben Világi Bóldogságoknak közepette-is felette igen bóldogtalanok léznek, mivelhogy belől nem tsendes Lelki-Esméreték ő nekik, és leg-kisfebb hívesítő 's vígasztáló tseppetskéjéjé-is nem érzik az ISTENI Kegyelemnek? *Miért*, ha Világi Bóldogságoknak közepette-is fúntelen mardostatnak belől fíveikben a' Lelki-Esméretnek *soha meg-nem baló ferge által* (É'sa, LXVI. 24), és olyak mindenkor belől Lelki-Esméretekre nézve, mint a' meg-háborodott, és soha meg-nem tsendesedherő *Tenger*, a' *melly nem nyughatik soha*, É'saiás Prófétának fava szerint, *hanem annak vizei minden rutságot és sárt hánynak-ki*, Próf. Könyve' LVII: réz. 20. 21. vers. *Miért*, ha Világi Bóldogságoknak közepette-is, hogy a' *Juvenalis* Poetának favaival éljek:

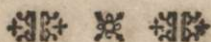
- - - *diri conscia facti*
Mens habet attonitos et furdo verbere cedit,
Occultum quatiente animo tortore flagellum?

Az az: Az ő Lelki-Esméreték, melly tudja az ő gonofz tselekedeteket, ijjefti fúntelen őket, és mint egy vak-veréssel fúntelen

szüntelen tsapdossa őket, tsattogtatván mint-egy a' kénzó Lélek a' titkos korbátsot ő-bennek? Avagy, hogy itt-is inkább az ISTENnek Befzédeből végyek erőfséget a' dolognak bizonyítására: *Miért*, ha ugyantsak meg-alu^zik a' gonoszoknak szövétneknek? ha ugyantsak az ISTEN haragjában bá-nattal illeti őket? ha meg-fizet még valaha az ISTEN ő-né-kik, és a' veszedelmet meg-látják az ő femeik? ha leg-nagyobb Világi Bóldogságoknak-is közepette a' Mindenható ISTEN^é tüzes haragjának pohárából itattatnak? Jóh. XXI: 13. 20. *ψ.* *Tsak* egyfzer mi Atyámfiai! ezt a' drága Leg-főbb Jót, az az, a' Lelki-Esméretnek tsendességét, ama' valóságos Leg-főbb Jótól, az ISTENTől meg-ferezhesük magunknak: *Tsak* mi egyfzer arra fzer tehesünk, hogy még a' leg keservefebb nyomorúságok között-is szüntelen tapaszthalhassuk belől szívünkben az ISTEN^é Szerelmének, Kegyelmének, és Vigasztalásának érzékeny és hathatós befolyását, a' melly oztán azoknak keferüéseket meg-édesítse minékünk: *Tsak* egyfzer ez az ISTENnek belől szívünkben, mint-egy Királyi-Udvarban lakozó Personalissan né kárhoztafson bennünket: Bizony bátran mondhatjuk azt a' Dáviddal: *Sokan mondják: Kitsoda mivelbeti azt, hogy valaha JÓT lássunk? De Te URam mütasd-meg nékiünk a' te Ortzádnak világát: Es így nagyobb örömet adék az én szívemben, hogy nem mint mikor az ő búzájok és borok meg-fokafódnak, Sólt. IV: 7. 8.* Bátran mondhatjuk azt a' Kegyes Á'sáffal: *Kitsoda volna nekem Mennyekben Te náladnál több? Te náladnál egyébben nem gyönyörködöm e' Földön-is; Mert ámbár el-fogyatkozzék az én testem és az én szívem, de az én szívemnek köziklája, és az én örökségem Te vagy ób ISTEN mind örökké!*

De a' mellyet immár tovább ne magyarázzunk, hanem (minthogy az eddig el-mondattakból ez-is elég világos) tsak rövideden

II. illes-

II. Illeszük az Á'sáf' illy' igen ditsőséges Vallástételének fundamentomos okát-is: *El-fogyatkozik az én Testem és az én Szívem*, avagy világofabban (mert az Á'sáf' szavainak ugyan egymásból való folyások azt kívánja): *Ámbár el-fogyatkozzék-is az én Testem és az én Szívem, de az én Szívemnek Köfeklája és én Örökségem Te vagy óh ISTEN mind örökké!* Még pedig, hogy ebbéli ISTENben vetett Bizodalmit annál világofabban ki-fejezhesse, *rék kerint*, az ISTENT maga *Szive' Köfeklájának* nevezi, tudván, hogy erős Torony az URnak Neve, *ahoz folyamodik az Igaz, és bátorságos léken*, Péld. XVIII: 10. *rék kerint pedig maga Örökségének* mondja lenni, a' kiről ostan akármikor azt is mondhatná a' Dáviddal: *Az UR az én Örökségemnek és Poháromnak réfe: Az én sorsom esett énnékem kies helyen, nyilván kép Örökség jutott énnékem*, 'Sólt. XVI: 5.6. És a' mellyet midön már közelebből-is illetén két rendbéli főkkal adott előnkben: *El-fogyatkozik az én Testem és az én Szívem*, azt femmi fűkségtelen fő-faporitásból nem tselekedte: ki-fejezven az ő *Szive' el-fogyatkozásának* nevezete alatt, az ő rajta által-ment kísérteteknek 's keserőségeknék igen eleven érzését; az ő *Teste' el-fogyatkozásának* nevezete alatt pedig, az ötet keményen érdeklő 's végre a' Koporsónak fetétes gyomrában valósággal-is befájlító nyavalyáknak súllyos ostromlásit. És igaz-is az K.K. hogy az ISTEN' *Sanctuariumában* nem-tsak múlólag betekintett, hanem abban az ISTEN' *Kegyelmének* igaz esméretire meg-is tanittatott Ember, mind a' két rézről vígaftalást talál a' *Kegyés Á'sáffal* együtt magának. Mert légyen úgy

1-ben-is, hogy a' kísérteteknek 's keserőségeknék eleven érzése miatt olykor *el-fogyatkozzék-is az ő Szive*, sőt azoktól annyira gyötretettsék, hogy a' meg-febesítettett

D

indú-

indulatoknak az igaz alázatofságnak válújából ki-hágott árajait tovább nem tartoztathatván, ö-is az ö veséinek özfönöztetései között arra fokadjon-ki: *Bizony hijjában tartottam én tiftán az én fivemet, hijjában mostam ártatlansághan az én kezeimet*: és mind ennyifor az igaz Békefséges-türésnek egyenes útjából el-távozni kényszerittees-is; nálla vagyon mindazáltal mindannyifor-is az ISTEN' Befédének *Compasussa*, avagy *Magnesse*, melly az ö *Lábainak Szövétneke* ('Sólt CXIX: 105.) és ennek út-mutatása által az igaz Békefséges-türésnek útjában vízfza vitetik: Mert egyedül tsak az ISTEN' Befédének, mint egy *Setétségben világoskodó Lámpásnak* (2 Pét. I: 19.) világánál olvashatja azt a° Sz. Pál Apostólból, hogy az ISTEN nem hadja a° maga híveit fellyebb kísértetni annál, hogy-nem mint el-fenvezhetnék, söt sokfor a° Kísértettel egyetemben utat nyit ö nékiek a° *szabadulásra*, 1 Kór. X. 13. hogy ha e° világ ferint *szabadulást* nem nyerhetnek-is, mindazáltal azzal nem kell gondolniok, hogy drágább *Fel-támadást* nyerhesenek, a° mint áll vala a° *'Sidókhoz küldött Levélnek* Írója a° XI. B. 35. & hogy az ö e° *Világi fenvedések* tsak egy *fempillantás* a° boldog örökkévalóság-hz képest, és az ö nyomorúságoknak egy *fempillantásig* való könnyüése a° *Ditsőségnek örökkévaló állandóságát* ferzi ö nékiek, 2 Kór. IV: 17. Ha pedig 2-for, az illyetén ISTEN' Szentséges Hellyében tanúlt Embernek *Teste*, az ötet keményen érdeklő 's végre a° Koporsónak fetétes gyomrában valósággal-is bé-fálító nyavalványknak füllyos ostromlási miatt *el-fogyatkozik-is*: Mit fél ettől a° jó lelkü Ember? Mert ö reája nézve a° Halál olyan lézen, mintegy valóságos Mennyei Angyal, a° ki ötet e° Világnak *'Sodomájából* mintegy kézen ki-ragadja: Olyan lézen, mintegy hívséges *Paranymphus* avagy Vöfély, a° ki ama° Mennyei Völegénynek, a° KRISTUSnak, az ö

meg-

meg-váltatott Lelkét, mint igaz Jegyefsét, kézhez adja :
Olyan lézen, mintegy szerentsés Hajó-törés, melly a' Hí-
veket e' Világi Életnek fok-féle nyomorúságokkal hany-
kódó félvezes Tengeréről az Örök Életnek tsendes rév-
partjára ki-hajítja: Olyan lézen, mintegy valóságos Lel-
ki *Tubus Batavicus*, melly által már halálos ágyában, a'
Testi szemekkel nem látható Egeknek felette láthat meg-
nyilatkozott Egeket a' *Sz. István*nal: És olyan lézen ép-
pen, mintegy gyönyörűségés *Nébó Hegye*, mellyről jó
előre meg-láthatja ama' Mennyei Kanaánt, és ott az ab-
ban leendő *Jéru'sálem*nek Ditsőségét: Ugy-hogy, érkez-
zék-el bátor halála felől a' Mennyei Udvartól az *Order* ö
hozzája: nem fél, nem retteg azon, hogy kell ö néki az
Itéletre elő-állani, a' melly e' Világi Törvény-tévő székek-
től fokat-is különbözik; mert ottan fenki az Itélő Biró-
nak szemeit semmi ajándékkal meg-nem vakithatja, és azt
ö töle nem várhatja, hogy talám vagy Gazdagságáért,
vagy személlýének *respectussa*ért, ötet, mint nyilván való
meg-átalkodott bünöst, ártatlannak, 'sigaznak *pronunciál*ja:
Nem fél, nem retteg a' jó lelkü Ember azon, hogy ö
néki annak a' *Rettenetes ISTEN*nek kezében kellefsék esni,
a' ki *meg-eméftö* tüz ('*Sid. XII: 24*), és a' kitől oztán,
mint a' Fubok, a' Pokolra vettetének, a' halál meg-eméftené
ötet, és a' Pokol lenne az ö lakó-hellye, 'Sólt. XLIX: 15.
Söt azt mondja inkább ellenben a' *Sz. Pállal: Oh én ke-*
gény nyavalyás Ember, kitsoda febadit-meg engemet a' Ha-
lálnak testéből Róm. VII: 24! mert biztatja magát az IS-
TENnek Irgalmafságával, a'Ki, mint-hogy ö tellyes Életé-
ben az ISTENnek Igazságát soha-is vakmerőképen meg-
nem utálta, ezért tudja, hogy ekkor-is ötet oda nem
hadja: biztatja magát a' *Kegyelem*nek Lelkével, a' *Kinek*
mint-hogy munkáit Életében-is szívéből ki-nem rekeftette,

ezért ekkor-is Lelkét ö néki az ISTEN' Szerelmének való-
ságos érzésével 's ki-mondhatatlan örömmel bé-is tölti:
és biztatja magát a' JÉ'SUSSal, a' Ki, nunthogy ö-is É-
letében a' Szövetségnek vérét meg-nem tapodta ('Sid. X: 29),
Sőt a' Sz. Pállal mindeneket kárnak és ganéjnak állított len-
ni, az ö URA' JÉ'SUS KRISTUSSának esméretének nagy völ-
táért, Fil. III: 8. És azokat a' mellyek háta megett voltanak
el-is felejtövé, azokra, pedig, a' mellyek elől vagynak, igyekez-
vén, mindenkor a' tzél-felé futott, az ISTENnek a' KRIS-
TUS JÉ'SUSban való memyei hivatalának jutalmának el-vé-
telére, Fil. III: 14. ezért tudja, hogy a' KRISTUS halá-
lában-is nyeresége léken ö néki, Fil. I: 21. Azt mondja u-
gyan azért a' Sz. Pállal: Bizodalomom vagyon énnékem, és
inkább kívánok a' Tefsből ki-költözni, és az URhoz menni lak-
ni, 2 Kór. V: 8. Igaz tehát, és vajha örökké meg-maradandó

T U D O M Á N Yúl Éivetekben bé-is nyomnátok!

Hogy az ISTEN' útaira voltaképen meg-tanított Hívő
Embernek bizonyos és tsalhatóan meg-esmértető Fegyve nem
egyéb, hanem hogy ö az egy ISTENen kívül, sem Egen, sem
Földön senkiben másban, a' mint reménységét, úgy tökéletes
nyugodalmát 's boldogságát nem keresi, és helybeztetni ingyen
sem kívánja.

A' mellyet, mint az eddig el-mondattakból eléggé
meg-erősített Igazságot, tovább még-is világosítani e-
löttetek nem kívánok: Serkenjetez-fel hát sőt inkább
mind ezeknek hallásokra, valakik még eddig, ha talám
éppen reménységetek az ISTENen kívül sem Égben,
sem Földön másban nem helyheztettétek-is; mindazáltal
még-is e' Világnak tsalárd hitegető Szerelme Éiveteket an-
nyira el-foglalta, hogy azt egészen még eddig-is az IS-
TENnek, a' JÉ'SUSnak által nem adhattátok, hanem az
ISTEN és a' Világ között meg-öztöttátok. Igaz ugyan
Szerel-

Szerelmem! hogy e' Világnak szemetei között kedvekre fetregő, és annak gyönyörűségeiben torkig ülő Embereknek hijjában prédikáljuk mi e' Világnak meg-útálását; hijjában kiáltozzuk torkunk szakadtáig-is, hogy a' ki kellete felett *fereti e' Világot, nintsen abban az ATYÁnak fereleme* (1 Ján. II: 15), hogy e' Világnak barátságára gyűlölséges ISTEN előtt, és valaki akar e' Világnak barátja lenni, az ISTENnek ellenségévé lépjen (Jak. IV: 4); hijjában inculcáljuk ö nékik, hogy mivel csak jövevények és bűjdosók e' Földön, tartóztassák-meg magokat a' testnek kívánságától, mellyek vitézkednek a' lélek ellen (1 Pét. II: 11). Mert minthogy a' Kegyes Ásáfnak szava szerint, nintsenek még a' halálnak köteleiben, az embereknek nyomorúságokban nintsen részek; sőt mintegy arany lántz meg-környékezte őket a' kevélység (Ps. 4-6); innen minden fundamentom nélkül azzal-is diffamálják a' Kegyességet, a' Szent Életet, hogy; az csak éppen a' mi költeményünk légyen, a' mellynek jutalmául ugyan örök Bóldogságot ígérnénk, de a' melly meg-lézen-é valaha, vagy soha sem? bizonytalan volna: És mind addig e' Világ' Fiainak 's Léányinak ebbéli hihetelenségeknek végek nem-is szakad, valameddig egyfzer halalos beteg ágyakban avagy-tsak ama' Kis-Biró a' Lelki-Esméret fel-nem ferken, és ez az addig ö benne aluvó Orozlán ordítani nem kezd ö benne a' Bűn ellen: Ekkor, el-hidjétek, igazak léznen előttök a' mi fokzori Prédikátzióink, nem vádolnának ekkor bennünket semmi tsalárdsággal; sőt minden feddéseinknek igazságokról magok vallást tennének, hogy ha ez által a' következendő büntetéstől meg-menekedhetnének. Mit tselekeztek ekkor óh Jó Emberek, a' kik magatokat olyan igen nagy mezfze látó *Politicusok*nak, *Civilis*, jó barátságos Embereknek tartjátok; tsak azért pedig, hogy ama' ti vefedelmes

delmes Regulatok szerint: *Ita servandum est CHRISTO, ne Diabolus offendatur*, az az: Ugy kell fölgnálni a' KRISTUSnak, hogy az Ördög azzal meg-ne bántassék, ti is a' KRISTUSnak úgy fölgnáltok, hogy a' KRISTUS mellett az Ördögnek-is lámpáft tartatok: a' minket követő, a' mi Tanításaink után hallgató Híveket pedig bárdolatlan elméjüknek, *melancholicusoknak*, e' Világgal élni nem tudóknak tsufoljátok? Mi hafnát vezítetek akkor, hogy addig ugyan e' Világnak szerelmében kedvetekre éltetek, az igaz ISTENT-felő *Izraélitákat* pedig avagy-tsak tsúfoló szavaitokkal fanyargattatok: Akkor pedig, mint meg-annyi *Faraók*, minden *Lovaitokkal 's Szekereitekkel*, az az, minden Testi indúlatitokkal, kívánságaitokkal, nagyra látó forsotok felett héjjázó *ambitioitokkal* a' Kárhoznak *Veres Tengerében* bémérültek (2 Mós. XIV : 28)? Mi hafnát vezítetek akkor, hogy addig ugyan, mint meg-annyi *Nabukodonozorok*, a' ti Testi gyönyörüségeiteknek magafsan építettett *Palotájában* nagy fennyen *sétálgattok*, és e' Világnak szereteté: az ISTENnek szereteténel fellyebb magasztaljátok: Akkor pedig minden Királyi Méltóságtól, mellyel az igaz Hívek ékeskednek, meg-foztattok, és ama' Pokolbéli Lelkeknek, mint meg-annyi valóságos *Oktalan-állatoknak* feregekben fámláltattok (*Dán. IV : 30*)? Mi hafnát vezítetek akkor, hogy addig ugyan mint meg-annyi *Bóldi'sárok*, az ISTEN^o *Templomából hozatott arany 's ezüst edényekből* kedvetekre íztok; és a' ti fíveiteknek *vagy* a' Testnek kívánságára, *vagy* a' Szemnek bújalkodására, *vagy* az Életnek kevelységére hanyat-homlok rohanó Indúlatait, mint meg-annyi kedves Bálvány Istenkéiteket dítséritek: Akkor pedig a' ti Lelki-Esméretetek' *Palotájának falán-is* illetén térdeiteket egyben verödtető Irás olvastatik-el: *Mene, Mene, Tekel, U-farsin*: *Meg-mérettetve, fontban vettetve vagytok, hijjánokoknak*.

foknak találtattatok, és a' ti Idveségtek el-öfletott (Dán. V: 25)?

Ti pedig Kedves és a' KRISTUSban igen Szerelmes Atyámfiai! a' kik még eddig a' Kegyes Á'sáfnak igaz Tanítványi vóltatok, légyetek továbbra is az egy ISTENnek 's a' JÉ'SUSnak, mint a' ti Idveségtek' Egyetlen-Egy Fejedelmének, minden e' Világi dolgok felett való ferezetében, és a' Jó Lelki-Esméretnek követésében foglalato-
lok: Hadd ragaszkodjék, ha néki tetzik, tovább is a' búja szívü Parázna a' maga meg-fokott Testi gyönyörtiségeihez: Hadd ragaszkodjék az Epicurus' aklában fel-neveltetett éfzem-íszom *dobzodó* Ember a' maga mértékletlen Termézetéhez: Hadd ragaszkodjék a' Kevély a' maga máfok felett való tiszteltetéséhez 's fenn héjjazó *ambitiojához*: Hadd ragaszkodjék a' Fösvény e' Világnak változás alá rekeftetett tsalárd fzerelméhez: Ragaszkodjatok titsak a' ti Idveségteknek ISTENéhez, mert taláttok Ennél mindent, valamínélkül tsak fükölködtök. Szegények vagytok-é? Hízem Ö nála vagyon a' Kegyelemnek Kint-ses Ládája, a' ki véghetetlen Gazdagságokkal ajándékozhat meg titeket: Ád nevezetefen olyan *Hitet* tinétek, a' melly *drágalátosabb az aranynál* (1 Pét. I: 7): Ád olyan *Böltsefséget* tinétek, a' melly *betsefbb a' Kárbunkulufoknak* (Péld. III: 15): Ád olyan drága *Örökséget* tinétek, a' mellyet fenki tölletek el-nem ragadozhat, hanem *Életetekben, Halálatokban egyetlen-egy nyereségtek léfen* tinétek, (Fil. I: 21): Éheztek, fómjashoztok-é? Hízem *Aftalt ferezhet* még Ö tinétek azok ellen, a' kik tinétek ellenségiték, *meg-bizlalhatja még Olajjal a' ti fejiteket, és meg-töltheti Pohárotokat bővséggel* (Sólt. XXIII: 5). Betegek vagytok-é? Hízem Ö nála taláttatik-fel az a' *Vigasztalásnak válastott Balsamom Olajja*, a' melly el-
hat

hat mind a' velöknek o'zlásokig, a' melly bé-kötözi a' ti meg-febhetett fíveiteket, a' melly egészséget ad betegségeitek között, és Életet ad még az halálban-is tinéktek. Gyengélkedő Hittel vagytok-é talám Lelketeknek ldvességéről? Hízem Ö bizonytságot téken ti bennetek arról, hogy ti ISTENnek Fiai vagytok: A' mellyből mit hozhatnátok egyebet-ki? Hanem azt: És ne féljete, mert ez a' Bizodalom az ISTEN' Itélő Székeinek-is előtte meg-nem fégyenit titeket: Hogy ha Fiak vagytok, bizony tehát Örökösök-is vagytok, ISTENnek örökösfi, a' KRISTUSnak pedig örökös társai (Róm. VIII: 16. 17). Környül-vé-tetve vagytok talám minden-felől a' nyomorúságoknak, és kísérteteknek özön-vizétől? Hízem Ö ama' Mennyei Nő-énak Galambja, a' Ki mint-egy fájában vévén, úgy hozza-ki előtökben a' ti ISTENnel kötött Békeféségteknek o-laj-ágát; bíztat és bátorit titeket ez által azzal, hogy már a' ti Hiteteknek Bárkája a' Nyúgodalomnak partjára ki-köttetett, és az ISTENi Átoknak árvizei közzül ki-is szabadult. Félték 's rettegetek talám kiváltképen az Ha-láltól; azért nevezetesen, mert ekkor a' ti Élteteknek utolsó pertzentésén ama' Pokolbéli írtóztató Ellenségtek, minden büneiteket, mint meg-annyi mérges nyilakat, lö-völdözi ti réátok; és így attól félték, miképen kellefsék majdan a' JÉ'SUSnak Itélő Széke előtt büneitekről fámot adni tinéktek? Ne rettegetek óh büneitek miatt el-ke-feredett Lelkek! Mert ugyan maga a' JÉ'SUS lézen ak-kor-is az az ISTENTől fámatokra fereztetett *Mentségnek Városfa*, az holott és a' Kinél még az ATYÁnak a' bün ellen febes lánggal gerjedező Haragja előtt-is lézen a' ti Lelketeknek valóságos óltalma: A' JÉ'SUS, az Izraelnek Orvosa lézen az a' Lelki *É'saiás*, Ki a' ti lelki nyavalyái-toknak fekélyes febére, fíveiteknek fájdalmas részére, a'
maga

maga ki-nyilatkozott sebeinek lelki figéjét és hívesítő flas-
 tromát réá tézi, hogy azzal annak mérges, és a' ti Lel-
 keteknek tsendességét eméftő tüzet meg-is óltsa: A' JÉ-
 'SUS, a' JÉ'SUS, egyedül (óh el-keseredett Lelkeinket é-
 leftő drága Nevezet!) a' JÉ'SUS léfen az, a' Ki, mikor
 ti Kereftyén Lelkek! az Halálnak letétes völgyében jár-
 tok, akkor, hogy a' botrányozásnak kövében valamiképen
 meg-ne ütközzetek, ki-nyújtja Kegyelmének ölelgető Kar-
 jait ti hozzátok, és azokkal maga meg-ölelgetvén titeket,
 azt mondja tinéktek: „Mit félték óh bünös Lelkek! hát
 ;, nem jut-é ezetekben tinéktek, hogy meg-ígértem, hogy
 „ mikor a' kísérteteknek vizein által-mentek, akkor-is veletek
 „ léftek, és a' vizek el-nem borítanak titeket, mikor a' tűzön
 „ jártok, veletek léftek, meg-nem égtek, és a' láng meg-nem
 „ per'sel titeket (É'sa. XLIII: 2)? hát nem jut-é ezetek-
 „ ben, hogy meg-ígértem, hogy én általomnak bajléka, ár-
 „ nyék léftek nappal a' hévség ellen, és általom, a' hová bát-
 „ ran magát Ember el-vejtheti a' vesfély ellen (É'sa. IV: 5)?
 „ hát nem jut-é ezetekben, hogy már én az én halálom
 „ által el-rontottam tökéletesen azt, a' kinél a' halálnak biro-
 „ dalma vala ('Sid. II: 14)? Mostan azért ne féljetek sem-
 „ mit ettől a' ti utolsó ellenségtektől, mert én általam
 „ ezen-is gyözedelmeskedtek: Eleget futottatok látom, 's
 „ eleget fáradoztatok eddig e' Világnak kietlen pufjtáján:
 „ Elég ideig vóltatok eddig a' ti Mennyei Hazátokon ki-
 „ vül fáamki-vettettek a' Mések' nemzetsége között és a' Kédár'
 „ sátori között ('Sólt. CXX: 5): Fövetek-bé azért a' ti U-
 „ Ratoknak Örömeiben! (Mát. XXV: 23) „ A' mikor öz-
 „ tán tudom, ti-is vízfáa örömmel azt felelitek: „ Tsak-is az
 „ ISTENben nyugofik az én Lelkem, mert Ö töle vagyon az
 „ én szabadulásom ('Sólt. LXII: 1): Eddig-is mikor Életem-
 „ ben sokszor az én rajtam özve-tsoportozott keserüségek-
 E
 „ nek

„ nek 's kísérteteknek érzéséből *el-fogyatkozott volna az én*
„ *Szívem, Te voltál annak Vigasztága; most-is, mikor a' Ha-*
„ *lál által el-fogyatkozik az én Testem, Te léfesz annak Kü-*
„ *ziklája óh ISTEN, én ISTENem! „*

* * * *

De félben-fakasztom eddig előttetek folytatott Tani-
táfoamat, és fok egyéb ide tartozó dologokat szánt-szándék-
kal el-hallgatván, fordítom inkább fêmeimet ezen előt-
tünk lévő gyászos Koporsóra : Ebben záratván-bé az ötet
igen keményen érdeklött süllyos nyavalyáinak ostromlási
által *el-fogyatkozott Testét*, Néh. bóldog Lelkére nézve már
az ő *fiwe' Erős Kofiklájához 's Örökségéhez* el-jutott Tek.
és N. Felső-Töki VISKI ANNA Afzony, mostani zomorú
egyben-gyülésünknek *Materiája*. Kinek-is e' Világra lett
fármazása vala e' mostan folyó *Seculumnak 7-dik* Eftende-
jében : Nagy Attya lévén ő néki, Néh. Tek. és Nemz.
VISKI GYÖRGY Uram, Életében Nemes Doboka Várme-
gyének egyik *Ordinarius Vice*-Ispányja: Élete' Kedves Párja
lévén e' meg-említett Nagy Attyának, Néh. Tek. és Nemz.
GYERŐ MÁRIA Afzony: Édes Attya pedig vala e' mi
mostani zomorúságunk' *Materiájának*, Néh. T. és Nemz.
Felső-Töki VISKI PÁL Uram, abban az időben a' Kolo'si
Só-Aknáknak Kamara-Ispányja: Édes Anyja, N. T. és N.
Boros-Jenei JENEI MÁRIA Afzony; Néh. T. és N. Boros-
Jenei JENEI SÁMUEL Uramnak, Életében Néh. Bóld. eml.
Mélt. LONYAI ANNA Fejedelem Afzony' *Plenipotencia-*
riussának; és Néh. T. N. Ördög-Kerefturi ÖRDÖG ANNA
Afzonymnak, igen Kedves és Szerelmetes Leányok: Léá-
nya lévén ez, Néh. T. és N. Ördög-Kerefturi ÖRDÖG
ISTVÁN Uramnak; e' pedig Fia lévén Néh. T. N. Ör-
dög-Kerefturi ÖRDÖG MIHÁLY Urnak, abban az Időben
Nemes Doboka Vármegyének érdemes Fő-Ispányjának.

Mineku-

Minekutánna pedig e' mi gyázos Koporsóban meg-hi-
dededett Tetemeire nézve feküvő Néh. Jó Afzonyunk ,
Édes Atyjának és Anyjának , Atyai és Anyai hűséges Gond-
vifélések által , az ISTENi Félelemben , az Idvezítő I-
gaz Hitben , és a' jó Erköltsökben annyira fel-neveltetett
vólna , hogy az ISTENTől rendeltetett Szent Házasági
Életre alkalmas lehetne , méne elsőben ugyan Férjhez ,
1722-dik Eftendőben T. és N. Tompai BOTOS GÁL U-
ramhoz , Nemes Maros-Szék' egyik *Adsefisorá*hoz: A' kivel
együtt való lakásában fázmaztak vala-is ö néki 3. kedves
Gyermekei , IMRE t. i. JO'SEF, és 'SU'SÁNNA, és a' kik
még ma-is Életben vagynak , 's Édes Anyjoknak halálát
keservesen fájlalják: De a' melly meg-ementett első Fér-
jével minekutánna fíntén 17. Eftendőket el-töltött vólna,
tetfék annak, ama' Házasági Életnek tsendefiségét vagy zür-
zavaros kedvetlenségét fíabad tet fése fírint kinek-kinek ofz-
togató ISTENi Bölts Gondvifelésnek , végét vetni és fí-
kaftatni: Mellyre nézve méne ofztán 2-för Férjhez , e'
mostan folyó Száznak 40-dik Eftendejében , mostan feje
felett kefergő T. Nemz. Leményi PÉNTEKI LÁSZLO U-
ramhoz , Nemes Doboka Vármegye' egyik érdemes Hites
*Adsefisorá*hoz , és *Confrontator Commissariussá*hoz: és ezzel
ofztán 28. Eftendőknék el-folyáfok alatt fíép tsendes Há-
zasági Életét el-töltvén , fíarmaztanak ettől vízfönt ö néki
3. igen Kedves és Szerelmetes Fiai: MIHÁLY, t. i. PÉTER,
és JÁNOS: a' kik közzül ugyan nevezetefen az Első, MI-
HÁLY, minekutánna a' Kolo'sv. Ref. Collegiumban , mind az
alsóbb *Classisok*ban , mind pedig a' Togatus Ifjaknak Sere-
gekben Tanúlását bizonyos Eftendők alatt dítséretes elő-
menetellel bé-végezte vólna , ki-lépe e' Világnak külső
Piatzára , és Felséges Koronás Király Afzonyunk' Erdélyi
Provincialis Cancellariáján lévő Hites Iró-Deákjainak rendek-

ben bé-állitratott, azután pedig Nemes Tórda Várme-
gyének-is Hites *Adfessorává* tétettetett; fentelvén ekképen
magát mind Felséges Királyjának, mind Édes Hazájának,
mind pedig Mélt. *Patronussinak* és *Patronáinak* 's minden
Jó-akaróinak főlátatjokra, mostan pedig 2 meg-említett
Kedves Testvéreivel lévén Kedves Édes Annyának igen
gyázos, és igen fómorú *Parentatora*.

A' mi pedig ezen mi, már tölünk a' Halál által el-tá-
vozott Néh. Jó Afzonyunknak Életének folyását illeti,
azt ö miképen kormányozta légyen, magatok a' kik ötöt
közelebből esmértétek, nállamnál ugyan jobban tudhat-
játok: Meg-va bizony ö benne Világi külső Életének foly-
tatására nézve, az a' magát másokkal fzerettető 's ked-
veltető különös nyájafság, a' mellyel már nem tsak a'
maga fzemélyét fokak előtt kedvefsé tette, hanem e' fe-
lett fok Méltóságoknak *Gratziájokkal*-is ditsekedhetett;
Világi Életének egyik különös bódogságául a' Bölts *Seneca*-
cának ama' bölts tanáts-adása fzerint; *Ego tibi monstrabo a-*
matorium: Si vis amari, ama; Én tenéked mutatok fzeretetre
gerjefző orvofságot: Ha fzerettetni akarék, ferefs; Ö-is azt
tartván, hogy ha másokat ugyan egyenes Felebaráti fze-
retettel fzerethetne, de ö-is mentől többektől azomban
fzerettethetnék. Meg-va Házi Életének folytatásában-is
ö benne, a' mint mindnyájan tudjátok, és az ö Kedves Gyer-
mekei arról bizonyosabb bizonyosság-is tehetnek, réz-fze-
rint az ö Kedves Gyermekéhez való Édes Anyai Indulat;
réz fzerint pedig az ö Házának okofsággal való folytatása; ne
hogy azoknak az Afzonyoknak feregekben fámáltaltsék,
a' kik felől mondja vala a' Bölts Salamon, *hogy mint a'*
difnó órrában az Arany Peretz, olyan az Afzony, a' kinek
nints okofsága (Péld. XI: 22). És meg-va még ö benne Lel-
ki Életének folytatására nézve, az egyfzer meg-esmért
Igaz

Igazságnak állhatatos követése, az ISTEN Befédének, a' Sz. Írásnak ólvassása; a' mellynek avagy-tsak az az ő fokott Imádsága, a' mellyet maga számára maga értelmes befédekkel kékített vala, elegendő bizonyosága: És megkellott lenni valósággal ő benne, az ötet érdeklő nyomorúságokat békefészes-tűrő Lélekkel való el-fenvedésnek-is, mikor nem tsak egész Életében a' Sz Dávidnak 'Sóltárai között majd mint-egy különösön ki-választva ottan-ottan az Á'sáffal együtt azt éneklí vala: *A' Mennyeiben Te vagy nekem Tsak egyedül én ISTENem, Ez egész földön senki nintsen, kit kívüléd lelkem kedveljen; Ha el-fogy testem és lelkem, Még-is vigasztalék szívemben, Fgyéb réfem nekem nintsen Te náladnál én ISTENem!* Hanem útolso kívánsága-is néki az vala, hogy az ő Utolsó Tíztesféségének meg-adáfakor el-mondandó Halotti Prédikátzio-is, a' Kegyes Á'sáfnak mindjárt meg-emplített favaiból lenne: És ezeket ugyan mind addig-is forgatá fúnetlenül fájában, míg az elmúlt 1768-dik Eftendőben, Novembernek 25-dik Napjára vírradólág e' Világból tsendefen ki-is mülék, Házasfági Életének 47-dik, Világi Életének pedig 61-dik Eftendejében.

És a' kit midön már most végképen-is fzeemeitek elől, el-maradott Kedves Férje, és fzerelmes Gyermekei! el-botsáttok, el-hízem ugyan, hogy azon fívetekben mélyen-is meg-febbhettek vagytok; de más felől nem kétlem, hogy mint Kegyelem' *Scholájában* neveltettek, az ISTENnek Akaratján 's Bölts Tetfzésén alázatos fízzel 's lélekkel meg-is nyugóftok: Ő ugyan minekelötte fzem itek elől végképen el-költöznek,

1-ben-is Te hozzád Kedves Férjéhez, Tek. N. Leményi PÉNTEKI LÁSZLO Uram, Nemes Doboka Várme-gyének egyik Hites *Adfessor* és *Confrontator Commiffari-ssa!* vízfza fordul: Közöni azt a' fíves fzeretetet, a'

mellyel ő hozzája mind eddig vífeltettél, és nevezetesen közelebről halálos betegségében-is ő körülötte véghezvittél: Kivánván ezért fívének tellyes indúlatjából tenéked ez Életben továbbra-is minden-némü testi és lelki fűk-séges Jókat, jövendőben pedig a' Mennyei Bóldogságban örök nyugodalmat. Nem zárta-bé Anyai indúlatokkal búzó fívét

2-*for.* Ti elöttetek-is, MIHÁLY, PÉTER, és JÁNOS nevezetü kedves Gyermekei! Söt mint-egy már most közelebről-is titeket az ISTENnek Kegyelmeben bé-ajánlván, kívánja fíve fzerint tinéktek: Maradjon-meg továbbra-is ti közöttetek az *Atyafiságnak gyönyörűséges egyefsége*, és *parantsoljon e' fzerint az UR áldást és életet tinéktek* ('Sólt. CXXXIII: 1. 3.).

3-*for.* Jó-kívánással válik-meg életben-lévő kedves Testvéreitől, és azoknak Gyermekektől. U. m. Tek. N. Felső-Töki VISKI JO'SEF Uramtól, Nemes Doboka Vármegyének egyik Hites *Adfessorától*, 's Élete Párjától, Tek. N. SZ. MIHÁLYI ANNA Afzonytól, és kedves Gyermekektől: Tek. N. Felső-töki VISKI KATA Afzonytól, Tek. N. Galgai RÁTZ FARKAS Uram' Élete' Párjától; úgy SÁMUEL 's PÁL Fiaitól, és ANNA nevezetü kedves Léányától. Nem külömben Tek. N. Felső-Töki VISKI PÁL Uramtól, Nemes Közép-Szólnok Vármegye' fűntelen folyó Törvényes Táblája' egyik érdemes és *Actualis Adfessorától*. Hasonlóképen Tek. N. Felső-Töki VISKI GÁBOR Uramtól, Neh. Kedves Testvérenek, Tek. N. Felső-Töki VISKI PÉTER Uramnak Édes Fijától, mint Nemes Kolo's-Vármegye' egyik Szólga-bírájától, 's Élete' Kedves Párjától, Tek. N. Szilágy-Somlyai HALMÁGYI KATA Afzonytól: És Tek. N. Kis-Dobai DOBAI MÁRIA, 'SU-SÁNNA, THÉRÉ'SIA Afzonyéktól, és Tek. DOBAI ISTVÁN

ISTVÁN Uramtól, mint Néhai két kedves Testvéreinek, Tek. N. Felső-Töki-KATA' és 'SU'SÁNNA' édes Gyermekektől: Kívánván mind ezeknek, hogy a' MINDENHATONak tárfsalkodása legyen meg-üzülés nélkül az ő Hajlékaikban, és minekutánna a' magok *Nemes hartzokat meg-hartzolják, Futásokat igazán el-végezik, és a' Hitet állhatatosan meg-tartják*, adja-meg ő nekik az UR ama' napon, amaz Igaz Bíró, az Igazságnak Koronáját (2 Tim. IV: 7. 8).

4-*fér.* Hasonló jó-kívánsággal válik-el közel lévő kedves Véreitől: Tek. Nemz. Kis-Budaki RETTEGI 'SIGMOND Uramtól, és-RETTEGI KRISTINA Afzonytól: Nem különben, Tek. N. Kis-Budaki RETTEGI GYÖRGY Uramtól, Nemes Doboka Vármegye' egyik érdemes *Ordinarius Vice-Ispányjától, Élete' Szerelmetes Párjával, Tek. Nemz. Dállyai KANDO MÁRIA Afzonnal együtt: Kívánván ezeknek-is onnan felyül a' Világosságoknak Atyjától, a' Kitől származik minden Jó adomány és tökéletes ajándék (Jak. I: 17.) minden-féle testi és lelki jóknak, jövődöben pedig ama' leg-drágább Áldásnak-is, az Idvefségnek meg-adattatását. Továbbra*

5-*för.* Kedves VÉR-*f*erint való Attyafiai között utolsó bútsú-vételét el-végezván, nem ment ő előtte feledékenységben mind azoknak az ő jó Mélt. Patronussinak és Patronáinak-is emlékezetek, a' kiknek Gratziajokkal Életében ékeskedett: Ezek között különöfebben-is emlékeztén Méltós. L. B. VESSELÉNYI MÁRIA Afzony ő Nagyságáról, Néh. Mélt. L. B. és *Vice-Colonellus* Branyitskai JO'SIKA MO'SES Ur' el hagyatott igaz Özvegyéről; mint nem tsak kedves Gyermekének, henem magának-is igen különös kedvefségü Patrona Afzonyáról: És a'mint továbbra-is Árva Házát e' Méltóságnak Gratziajában, úgy ötet

ötet az Özvegyek' ISTENének és Árvák' Édes Atyjának
Kegyelmes Oltalma alá ajánlja. Végezetre

6-for. Tinéktek mindnyájan, valakik mostan ötet ez
ö utolsó tisztetség' tételének meg-adásában jelen-lételetek-
kel meg-tiszteltétek; azt kívánja: Tiszteljen-meg a' Se-
regeknek URa ISTENE Titeket-is mind Életetekben, mind
Halálotokban; és végre vigyen-bé amaz *ISTEN' Székének*
előtte fogláló bódog Lelkeknek Gyülekezetekben (*Jel.*
VII: 15.) az holott ti-is oztán a' ti *szivetek' Erős Köfiki-*
lájának és Örökségének, az ISTENnek, *színről-színre való*
látásában vég-nélkül örvendeztetek! Á M E N.

